

Steun een bedreigde vogelsoort

BirdLife International zal dit jaar een overzicht publiceren van vogelsoorten die ernstig het risico lopen uit te sterven. Dat zijn er ruim 1200, ongeveer een van iedere acht vogelsoorten die onze planeet herbergt. Om maximale bekendheid aan dit Globally Threatened Species Programme te kunnen geven, viel op het hoofdkwartier van BirdLife in Cambridge het besluit een boek uit te geven waarin alle bedreigde soorten worden afgebeeld en behandeld, per soort een bladzijde. Buiten een kleurenfoto, een verspreidingskaartje, status en een opsomming van wat er misging of dreigt mis te gaan met de bewuste soort, valt ook te lezen wat moet worden gedaan om het gevaar af te wenden.

BirdLife International kwam op de goede gedachte organisaties, bedrijven en privé-personen in de gelegenheid te stellen deze publicatie en daarmee de bedreigde soort te sponsoren, waarbij dan de naam van de sponsor bij de soort van zijn keuze in het boek zal worden vermeld. De kosten bedragen £ 95,- (circa f 350,-) per soort. Maximaal drie sponsors kunnen een soort steunen. Voor de complete lijst van soorten die voor sponsoring in aanmerking komen, kan men terecht bij BirdLife International in Cambridge. De kans is overigens niet gering dat de meeste in Europa voorkomende bedreigde soorten al zijn uitgegeven. In deze tijd van globalisering moeten vogelbeschermers ook mondiaal kunnen denken. Het zijn juist vaak vogelsoorten van de uithoeken van deze wereld die onze steun nodig blijken te hebben.

GLO.

Adres: BirdLife International, Wellbrook Court, Girton Road, Cambridge, CB3 0NA, Engeland. Tel.: 0044 (1223) 277 318, fax 0044 (1223) 277 200.
E-mail: naomi.hawkins@birdlife.org.uk.

Overzicht stootvogelonderzoek in 1999

Het jaar 1999 leverde broedgevallen op van tien soorten stootvogels: Wespendif, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Havik, Sperwer, Buizerd, Torenvalk, Boomvalk en Slechtvalk. Van deze tien soorten werden in totaal 4215 nestkaarten bijgehouden (elke kaart staat voor de lotgevallen van één nest).

1999 was een goed veldmuizenjaar. De broedresultaten van de muizenetende stootvogels (Bruine en Grauwe Kiekendief, Buizerd en Torenvalk) waren dan ook uitstekend.

Van de *Grauwe Kiekendief* werden in heel Nederland 34 paren gevonden, het meest in Groningen. Op grond van waarnemingen van geringe vogels bleek uitwisseling met de Duitse broedgebieden (Sleeswijk-Holstein, Nedersaksen) te bestaan. In 1999 zijn voor het eerst bij ons jonge *Grauwe Kiekendieven* met kleurringen uitgerust, in de hoop in de toekomst meer over deze uitwisseling te weten te komen.

De *Buizerd* ontpopte zich in de jaren negentig als

meest succesvolle stootvogel van Nederland. Hij broedt momenteel overal, ook in Zeeland en op de Waddeneilanden. Zijn broedareaal is sinds halverwege de jaren zeventig enorm toegenomen. Het aantal paren steeg van 1650 naar 8.000-10.000 paren.

Eenzelfde ontwikkeling lieten *Havik* (van 500-600 paren naar 1800 paren) en *Sperwer* (van 1200 paren naar 3900-5000 paren) zien. Net als de Buizerd hebben deze soorten zich van de zandgronden van Oost-Nederland uitgebreid naar de open landbouwgebieden en verstedelijkte gebieden van Noord- en West-Nederland. Havik en Sperwer doen het op de zandgronden, hun voormalige bolwerk, echter minder goed dan tien jaar geleden. De Havik heeft daar te kampen met voedselgebrek (veel van zijn prooisorten zijn in aantal afgenomen), terwijl de Sperwer een hoge sterfte kent als gevolg van havikpredatie. Spewers broeden tegenwoordig veelvuldig midden in dorpen en steden, waar ze gevrijwaard zijn van havikpredatie.

Een andere soort die het goed doet, is de zeldzame *Slechtvalk*. In 1999 werden zes paren vastgesteld, waarvan er vijf in totaal veertien jongen grootbrachten (het hoogste aantal ooit in de 20ste eeuw). Deze soort profiteert van een uitbreiding in Duitsland en van het ophangen van speciale nestkasten op elektriciteitscentrales en in industriegebieden.

Boom- en Torenvalk nemen in aantal af, de eerste vooral door predatie (Havik en Buizerd), de tweede door verslechtering van zijn leefgebied (industrialisering van het cultuurland) en dus door voedselgebrek. Boomvalken broeden wel steeds vaker in hoogspanningsmasten, midden in het open land.

Van *Wespendif* (matig broedseizoen door matige wepensestand) en *Blauwe Kiekendief* (jaarlijks slechtere broedresultaten op de Waddeneilanden, waarschijnlijk door verruiging van het duin en plaatselijk recreatie) werd weinig informatie verkregen.

Vervolg

Het beeld week weinig af van voorafgaande jaren: veel gifmisbruik in Noord- en Oost-Nederland, grootscheeps uithalen van nesten in - vooral - Friesland.

Een novum was de vergiftiging van een *Zwarte Wouw* in de Achterhoek; deze soort was nooit eerder vergiftigd aangetroffen (sinds registratie begon in 1975). Vrouwen zijn erg gevoelig voor vergiftigd aas, omdat ze graag aas eten. Ze zijn in Nederland buitengewoon zeldzaam. Slechts tweemaal werd een broedgeval geconstateerd (1984 en 1996).

Ook nieuw was het misbruik van eendenkooien als plek om stootvogels te vernietigen. Deze kooien liggen afgelegen en publiek wordt geweerd. Bij Nijeholtwolde in Friesland (33 gedode stootvogels!) en op Terschelling bleek dat de ideale situatie te zijn om stootvogels te vergifigen, te vangen en af te maken. In beide gevallen zijn de

daders gepakt en justitieel vervolgd. Beiden waren afkomstig uit de jachtwereld. Meer informatie over de vervolging in 1999 in 'De Takkeling', het tijdschrift van de Werkgroep Roofvogels Nederland (WRN).

'Herkenning en opsporing van stootvogelvervolging': een handleiding voor politie en Algemene Inspectie Dienst

Al enkele jaren verzorgt de WRN een cursus voor politie en AID-ers om vervolging van stootvogels adequater aan te pakken. In aansluiting hierop is nu over dit onderwerp een apart boekje uitgebracht, geschreven door Hugh Jansman. Het is op de Landelijke Stootvogeldag op 19 februari te Meppel aangeboden aan politie, AID, de pers en de verzamelde stootvogelaars.

Contactadressen:

Werkgroep Stootvogels Nederland: Maria Quist, (0516) 43 26 60.

E-mail werkgroep.stootvogels.nederland@wx.s.nl

Grauwe Kiekendief: Ben Koks, (050) 541 26 46,

E-mail: bkoks.sovon@inter.nl.net

Overige stootvogels: Rob Bijlsma, (0521) 55 15 23.

Is het ringen van vogels nog wel nodig?

Zo af en toe horen wij weer een kreet dat het ringwerk niet meer nodig zou zijn. De bekende, afgezaagde argumenten worden dan nog eens van stal gehaald.

Vogels krijgen een schok.

Degene die dat beweert, heeft de vogels onvoldoende geobserveerd.

Vogels schrikken bij wijze van spreken honderd keer op een dag:

- a. een hard geluid;
- b. een schaduw;
- c. een predator;
- d. een kat;
- e. de hiërarchie die telt, enz. enz.

Ring veroorzaakt last:

De ringer zijn voor ieder vogelsoort op maat gemaakt en iedere ringer heeft de plicht ze degelijk aan te leggen.

Heeft u soms last van uw trouwring?

De heer Ruud van Beusekom loopt toch al wat langer mee in de vogelwereld. Hij moet weten dat ieder jaar van de totale nieuwe aanwas 50-70% binnen het eerste levensjaar doodgaat. Van die nieuwe aanwas wordt maar een fractie gevangen en geringd. Het terugvangstpercentage van kleine zangvogels onder andere Kleine Karekieten, bedraagt 0,4% (opgave B.J. Speek, Vogeltrekstation).

Ter verduidelijking:

Bij de kwaliteitsaspecten hoort kwantiteit, omdat voor bepaalde berekeningen in de statistiek bepaalde minimumhoeveelheden van meetgegevens nodig zijn. Het meten en wegen, dat tegenwoordig standaard is bij het ringwerk, heeft ook betrekking op de bepaling van de ondersoort, leeftijd, geslacht, betekenis van de pleisterplaats en de lichaamsconditie van de vogel op dat moment. Als de heer van Beusekom zo graag gegevens wil hebben, is een eenvoudig briefkaartje naar het Vogeltrekstation voldoende. Er hangt dan misschien wel een prijskaartje aan. De ringers werken als regel voor eigen rekening en dragen de gegevens per maand af aan de Nederlandse Ring-

centrale, Vogeltrekstation, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek, Postbus 40, 6666 ZG Heteren.

Zo, dan is de naam en adres meteen juist weer gegeven.

Iemand spreekt over jachtinstinct, hoor ik daar een twitcher? En wat te zeggen over alle nestenzoekers? Zie Broednieuws 2, Sovon, februari 1996, bladzijde 3 'Zelf een onderzoekje beginnen, lukraak nesten zoeken is leuk en spannend', enz. enz.

Wij hebben het in ons vangterrein ondervonden. Het nest van de Roodmus verstoord en op diverse plaatsen extra gangetjes gemaakt om nesten te zoeken. De predatoren profiteren ervan. Nog meer commentaar? Durf dan eens om drie of vier uur 's morgens vroeg in een vangterrein aanwezig te zijn. Daar wordt gewerkt en niet gekletst.

■ C.N. Liebregts-Haaker, Kerklaan 73, 1241 CL Kortenhoef.

TWEE MILJOEN EUROPEANEN VERLANGEN STRENGE JACHTWETTEN IN EU

Meest succesvolle natuuractie ooit

In het afgelopen jaar hield de Franse vogelbeschermingsorganisatie LPO (La Ligue pour la Protection des Oiseaux) tezamen met Europese solidaire zusterorganisaties (in Nederland deed alleen het Vogeljaar hieraan mee) een handtekeningactie tegen de Franse Jachtwet van 1998 en voor het volgen van de Europese richtlijnen door Frankrijk op het gebied van vogelbescherming. In Frankrijk werden hiervoor 1.129.797 handtekeningen ingezameld, in de hele Europese Unie totaal 2.074.536 en totaal (inclusief Tsjechië, Polen, Slovenië en Zwitserland) 2.139.256 handtekeningen.

Op 1 maart zijn in Brussel de handtekeningen aangeboden aan mevrouw Nicole Fontaine, Presidente van het Europese Parlement met de vraag: *Twee miljoen burgers vragen het Europese Parlement wijzigingen aan te brengen in de richtlijnen voor het beheer van in het wild levende vogels.*

Op 8 maart is deze petitie aangeboden aan Laurent Fabius, President van de Nationale Vergadering (Franse Tweede Kamer), waarbij een speciale erehaag was ingericht door de LPO ter gelegenheid van deze gebeurtenis voor de ingang van het gebouw van de Nationale Vergadering in Parijs. In de petitie (ondersteund door ruim twee miljoen burgers) werd de leden van de Nationale Vergadering opgeroepen zich sterk te maken voor: de herziening van de Franse Jachtwet van 3 juli 1998, het Franse jachtseizoen te bekorten en de Europese richtlijnen voor het beheer van in het wild levende vogels in acht te nemen.

WS.

Gedeputeerde Staten willen rapen kievitseieren verbieden

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant wil het rapen van kievitseieren in Noord-Brabant met ingang van volgend jaar verbieden. Ook riep zij de legale rapers op om tot 9 april het rapen van kievitseieren achterwege te laten. Met de maatregel komen Gedeputeerde Staten mede

tegenoet aan een oproep van de Brabantse weidevogelcoördinator. Deze vraagt in een brief aan de provincie het rapen van Kievitseieren geheel te verbieden. De Kievit is in Noord-Brabant de belangrijkste weidevogel en een nuttige insecteneter. Met het verbieden van het rapen is de Kievit volgens het college beter beschermd en worden vrijwilligers ondersteund in het beschermen van weidevogelnesten.

Als de Flora- en faunawet van kracht wordt, heeft het college van Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om het rapen van Kievitseieren te verbieden. Deze nieuwe wet zal naar verwachting begin 2001 ingaan.

De Flora- en faunawet vervangt enkele andere wetten, waaronder de Jachtwet en de Vogelwet. Deze nieuwe wet gaat uit van een bescherming van alle inheemse planten- en diersoorten en is voor een belangrijk deel gebaseerd op Europese wet- en regelgeving. Alleen in uitzonderingsgevallen, bijvoorbeeld als er belangrijke schade dreigt, kan door het bevoegd gezag worden besloten om in te grijpen. Omdat de Kievit geen enkele schade aanricht en vele Brabantse vrijwilligers nesten beschermen zonder eieren te rapen, overwegen Gedeputeerde Staten om gebruik te maken van hun bevoegdheid door het rapen van Kievitseieren niet meer toe te staan.

Op 22 juni 2000 organiseert de Provincie Noord-Brabant een symposium over de Flora- en faunawet. Alle belanghebbenden en belangstellenden worden uitgenodigd om mee te praten over het provinciale flora- en faunabeleid (zie bladzijde 87).

Geen valkeniers op vliegveld

Rotterdam Airport mag niet langer valken inzetten om vogels te verjagen die het luchtverkeer in gevaar kunnen brengen. Sinds zaterdag wordt, tot ergernis van sommige omwonenden, een 'knalkanon' ingezet om vogels te verjagen. 'Wij zijn verstrikt geraakt in een net van bureaucratie,' zegt woordvoerder Desirée Breedveld van de Rotterdamse luchthaven.

Rotterdam Airport gebruikt sinds 1993 als enige luchthaven in Nederland, valken om het vliegveld vogelvrij te houden, zoals de Luchtvaartwet voorschrijft. Daartoe werden twee valkeniers in dienst genomen. Na een succesvolle proefperiode wilde de luchthaven alle benodigde vergunningen verwerven.

Breedveld: 'Wij richten ons met een verzoek om hulp tot de afdeling Bijzondere Wetten van de Rotterdamse politie. Tot onze verrassing leidde dat uiteindelijk tot een strafrechtelijk onderzoek. Inmiddels hebben wij wel enkele vergunningen gekregen, maar het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij beliste dat we de valken niet mogen laten vliegen. Om vogels van het vliegveld te verjagen moeten we dus noodgedwongen een knalkanon inzetten.'

De afgelopen dagen hebben 26 mensen uit de omgeving bij de milieudienst van Rijnmond (DCMR) geklaagd over 'de herrie die het kanon maakt'.

De twee valkeniers die 'niet alleen weten hoe ze hun valken moeten inzetten, maar ook hoe ze veilig op het vliegveld kunnen opereren', zijn niet helemaal werkloos. Breedveld: 'Omdat de inzet

van valken effectief bleek, vroeg de luchthaven Ben Gurion in Tel Aviv een van onze valkeniers om advies. Ben Gurion ligt op de route van de ganzen trek. Onze valkenier demonstreerde met succes hoe je de ganzen met valken kunt verjagen. Ben Gurion heeft hem nu opnieuw om advies gevraagd.'

De twee medewerkers van Rotterdam Airport die zich bezighouden met het aanvragen van de benodigde vergunningen, gaan in beroep tegen de afwijzing van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Bron: NRC/Handelsblad, 8 maart 2000.

Vogelrichtlijn

De aanwijzing van 49 gebieden voor de Europese Vogelrichtlijn kwam in februari 2000 door de Tweede Kamer. Even leek het nog te gaan spannen. Mede onder druk van een ongenueanceerde petitie-actie van het Platform Vogelrichtlijn, waarin met name de waterrecreatie een rol speelt, zijn de VVD en het CDA de aanwijzing negatief gaan benaderen. Maar de voorstellen haalden het. De volgende stap is dat medio maart de concrete gebiedsgerichte besluiten openbaar zullen worden. Dertig gebieden worden tegelijkertijd aangewezen als 'wetland' onder de Wetlandsconventie van Ramsar.

De Vereniging Natuurmonumenten is tevreden dat er nu schot komt in de internationale verplichtingen, die Nederland al eind jaren zeventig aanging. De vereniging kan zich niet vinden in de activiteiten van het Platform Vogelrichtlijn. Het platform heeft geen goede lange-termijn-visie op de leefbaarheid van Nederland. Sterker, men lijkt de kip met de gouden eieren te willen slachten. Immers, natuur is de belangrijkste voorwaarde voor veel vormen van recreatie. Terecht dat de ANWB de petitie van het Platform dan ook niet tekende. Overigens blijft de zaak voorlopig nog op de agenda. Er loopt na de gebiedsgerichte ronde nog een ronde waarin bezwaren kunnen worden aangegetekend. Van de kant van het Platform is vernomen, dat men uitgebreid gebruik wil maken van de mogelijkheden tot rechtsbescherming. Bovendien zijn er nu wel gebieden aangewezen, maar de begrenzingen daarvan staan vaak nog niet geheel vast. Zo is het Wormer- en Jisperveld nog niet geheel onder de Vogelrichtlijn gebracht, evenals een belangrijk deel van het Ketelmeer.

Bron: Van Nature 10 (3): 1 (maart 2000).

Vogelopvang claimt zeven ton bij TotalFina

De vogelopvangcentrale die in december vorig jaar slachtoffers van de ramp met de tanker Erika hebben opgevangen, dienen een claim van zeven ton in bij olieproducent TotalFina.

Daarnaast zullen alle vrijwilligers die met de vogels hebben gewerkt zich aanmelden voor een kankeronderzoek. Dit is 11 maart 2000 besloten op een grote evaluatiebijeenkomst.

De tanker Erika zonk in december voor de Bretonse kust. Duizenden vogels raakten besmeurd met de olie. Later werd duidelijk dat het om de oliesoort Bunker C ging, waarin kankerwekkende stoffen zitten.

In Nederland zijn in totaal 3500 olieslachtoffers opgevangen. Uiteindelijk hebben 500 vogels het overleefd. Volgens D. Jongman, voorzitter van de Fûgelpits in Anjum, moeten overheid en olieproducent direct openheid van zaken geven. *'Als wij geweten hadden dat het om Bunker C ging, hadden wij de vogels in Frankrijk gelaten en waren wij zelf daar naar toegegaan. De vogels hadden veel eerder schoongemaakt moeten worden.'* Het bedrag dat de opvangcentra claimen is gebaseerd op de kosten die gemaakt zijn. Elke vogel die wordt opgevangen kost tweehonderd gulden.

Bron: Amersfoortse Courant, 13 maart 2000.

Zwanenkuikens in gevaar

Op bladzijden 4 & 5 van De Windbreker nummer 118 van mei 1999 staat een treurig verhaal van een knobbelzwanenfamilie 'Jonge Knobbelzwanen als handelswaar'. Hoe het leven van vier donzige zwanenkuikens al na tien dagen werd verruïneerd. Verminkt voor het leven. En waarom? Omdat mensen zich willen verrijken ten koste van weerloze dieren.

Het droevige verhaal speelde zich af in Schagerbrug, twee jaar geleden. Namens het Knobbelzwanenplatform, waar De Windbreker deel van uitmaakt, hebben wij toen aangifte gedaan bij de politie. Die hoopte de dader op heterdaad te betrappen. Maar dit mislukte.

In het belang van de zaak mochten wij er niet eerder publiciteit aan geven. Maar overall in het land kruipen nu opnieuw jonge zwaantjes uit het ei. Hun dreigt hetzelfde lot: handelswaar te worden van gewetenloze lieden.

Trouwens wist u dat uit meer dan de helft van de eieren van Knobbelzwanen nooit een kuiken zal kruipen? Zestig procent van de eieren van Knobbelzwanen wordt moedwillig uitgehaald, stukgegooid of vertrap.

Mocht u dergelijke dingen signaleren, dan doet u er goed aan het te melden bij de politie of de Landelijke Inspectie van de Dierenbescherming (035) 623 40 81. Alleen op die manier kunnen deze schandalige praktijken worden teruggedrongen.

Arnold Gronert, Plein 1945 nr. 9, 1755 NH Petten.

Bron: De Windbreker nummer 118, mei 1999.

A6 dodenweg voor Kerkuil en Buizerd

De A6 is een dodenweg voor Kerkuilen, Buiers en Torenvalken. De stootvogels houden zich dicht langs de snelweg op omdat het in de wegbermen krioelt van de Veldmuizen. In zijn duikvlucht naar levend voedsel valt de vogel ten prooi aan het snelverkeer op de A6. Volgens de Werkgroep Roofvogels Flevoland zijn de meeste slachtoffers Kerkuilen.

De werkgroep maakt zich grote zorgen over deze ontwikkeling en zoekt met Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied naar een manier om met aangepast bermbeheer de muizen voor stootvogels minder vangbaar te maken. Daarbij wordt gedacht aan de aanleg van proefvakken in wegbermen langs de A6 die voor Veldmuizen onaan-trekkelijk zijn. Daardoor zouden stootvogels noodgedwongen moeten uitwijken naar andere plaatsen om hun levend voedsel te vangen.

Flevoland kent een rijke stootvogelstand. Vooral

in de directe omgeving van het internationale natuurgebied de Oostvaardersplassen tussen Almere en Lelystad huizen veel stootvogels.

Lang niet iedereen is blij met de aanwezigheid van stootvogels in de polder. Zo sneuvelen jaarlijks diverse soorten vogels door opzettelijke vergiftiging of illegale jacht door jagers. Ook worden jaarlijks stootvogelnesten leeggeplunderd en verwoest.

Bron: Henk Kruit, Dagblad De Telegraaf, 22 november 1999.

Voedselbeperking?

In het Britse tijdschrift Country Life signaleert een lezer de duidelijke vermindering van het aantal insecten dat voortijdig aan zijn einde komt op de voorruiten van auto's. Het lijkt erop dat de insectenbevolking zichtbaar afneemt. Dat zou best een schadelijk effect kunnen hebben op de populaties van andere dieren en dus ook van vogels die zich met insecten voeden.

Bron: Maitland in Country Life, 1 juli 1999.

Adres: Country Life, King's Reach Tower, Stamford Street, London SE1 9LS, Engeland

De Kerf, een doorbraak bij Schoorl

Als gevolg van een nota (die eind 1991 verscheen) waarin het kustverdedigingsbeleid voor de Waddeneilanden werd beschreven, werden er daadwerkelijk delen van deze Waddeneilanden anders beheerd. In de gebieden het Oosterstrand (Schiermonnikoog) en de Boschplaat (Terschelling) kwam ruimte voor natuurlijke dynamiek. De duinen stoven weer en gingen daadwerkelijk aan de wandel.

Korte historie

De Stichting Duinbehoud ging daarna met het idee van dynamisch kustbeheer aan de slag. Dat resulteerde in 1992 tot de nota 'Duinen voor de wind' en in 1993 de nota 'Dynamisch kustbeheer'. In 1995 kreeg het eerste voorbeeldproject handen en voeten: De Kerf bij Schoorl. Dit kwam tot stand uit een samenwerkingsverband van hoogheemraadschap Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier (USHN), Stichting Duinbehoud, NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland.

Op 1 oktober 1997 werd begonnen met de recreatieve inrichting en op 7 november 1997 met het grondverzet. De Kerf werd op 20 december 1997 opgeleverd. De bodem van De Kerf ligt op + 1,50 m NAP en loopt op naar + 3,00 m NAP. In het eerste halfjaar overstromde De Kerf maandelijks bij springtij. In de zomer was dat meteen veel minder. Daarna kwam het water sporadisch over de drempel.

Vegetatie-ontwikkeling

De vegetatie-ontwikkeling is inmiddels goed op gang gekomen. Het eerst vallen de honderden Zonnebloemen op die zich gevestigd hebben op de vloedmerken. Na elke overstroming van De Kerf wordt langs de hoogwaterlijn een vloedmerk afgezet. Dit bestaat uit hout, plastic, glas, ijzer maar ook uit kwallen, krabben en wier. Staatsbosbeheer ruimt voor zover mogelijk het ongewenste afval op. Tot nu toe groeien de meeste planten in De Kerf op de vloedmerken, die soms

zijn ondergestoven. De overstoven en niet overstoven vloedmerken hebben ieder een eigen begroeiing. Op de niet overstoven vloedmerken ziet men Strandmelde (*Atriplex littoralis*) en Spiesmelle (*Atriplex prostrata*), Reukloze Kamille (*Matricaria maritima*), Zonnebloem (*Helianthus annuus*) en Strandbiet (*Beta vulgaris* subsp. *maritima*). Op de overstoven vloedmerken ziet men Zeeraket (*Cakile maritima*), Stekend Loogkruid (*Salsola kali*) de zeer zeldzame Gelobde Melde (*Atriplex laciniata*) en twee adventiefplanten Late Stekelnoot (*Xanthium strumarium*) en Zandambrosia (*Ambrosia coronopifolia*). In de jonge duinvormingen, die enig zoetwater vast kunnen houden, vindt men Biestarwegras (*Elymus farctus*), Zeeraket, Stekend Loogkruid, Zandhaver (*Leymus arenarius*), Zeepostelein (*Honkenya peploides*) en de zeer zeldzame Zeewolfsmelk (*Euphorbia seguieriana*). Aan de meest zoete kant vinden wij vegetaties van vochtige duinvalleien, zoals Strandduizendguldenkruid (*Centaurium littorale*), Dwergbies (*Scirpus setaceus*), Dwergzegge (*Carex oederi*) en Dwergvlas (*Radiola linoides*). Door overstuiving van het achterliggende duingebied met kalkrijker zand, voor een belangrijk deel afkomstig van de zandsuppleties (het herstellen van de kust door het opspuiten van zand), komen in de extreem kalkarme Schoorlse duinen nu pioniers van droge kalkhoudende bodem voor zoals Zanddoddegras (*Phleum arenarium*), Muurpeper (*Sedum acre*), Kleverige Reigersbek (*Erodium glutinosum*) en Bitterkruid (*Picris hieracioides*). Verder ziet men er Muize-oor (*Hieracium pilosella*), Scherpe Fijnstraal (*Erigeron acer*), Walstrobremraap (*Orobancha caryophyllacea*) en Maanvaren 'Botrychium lunaria).

Vogels

Door de grote recreatiedruk zijn er weinig vogels tot broeden gekomen. In beide jaren broedde er een paartje Bontbekplevieren (*Charadrius hiaticula*) en een enkel paar Scholeksters (*Haematopus ostralegus*). Het besluit van Staatsbosbeheer om na twee jaar toekijken het zuidelijke deel af te

sluiten voor publiek, zal ongetwijfeld van positieve invloed zijn op de broedvogels en de insecten in het gebied.

Navolging

Het voorbeeldproject De Kerf heeft navolging gekregen bij andere duinbeheerders.

- Op Texel is Rijkswaterstaat begonnen met een proefproject dynamisch kustbeheer bij strandpaal 14.
- In Noord-Holland bracht het USHN samen met andere duinbeheerders een nota uit over dynamisch kustbeheer met daarin vele ideeën van de Stichting Duinbehoud.
- In Zuid-Holland lopen kleine proefprojecten bij Noordwijk en Meijndel.
- In Zeeland wordt voorzichtig gewerkt aan dynamisch kustbeheer op Schouwen.

WS.

BRONNEN:

- Kijk op De Kerf, Brochure, redactie R. Graat & H. Grifioen, uitgave november 1999, Staatsbosbeheer, Regio Noord-Holland.

- Duin, december 1999, 22ste jaargang, nummer 4. Thema nummer Dynamisch Kustbeheer.

De brochure 'Kijk op De Kerf' is kosteloos te verkrijgen op het Bezoekerscentrum Het Zandspoor te Schoorl of bij Staatsbosbeheer, Regio Noord-Holland, (072) 519 17 00.

Redactie-adres Duin, Postbus 11059, 2301 EB Leiden, (071) 513 18 00, losse nummers f 8,50 (exclusief verzendkosten).

Internationaal

Vogelbeschermingsnieuws III

Op de grens van Vietnam en Laos is nabij de Ngoc Linh-berg een gebied onderzocht dat als zeer geschikt uitpakt voor endemen. Ten minste tien nieuwe ondersoorten en twee geheel nieuwe soorten kwamen uit de bus, de Blackcrowned Barwing *Actinodura sodangarum* en de Golden-winged Laughing Thrush *Garrulax ngoclinhensis*, soorten die het vooralsnog zonder Nederlandse naam moeten doen. Het onderzoek van deze bijna

Luchtfoto van 'De Kerf', tussen Bergen aan Zee en Schoorl, september 1999.

Foto: Paris Luchtfotografie, Amstelveen.

2600 meter hoog gelegen Endemic Bird Area (EBA) vond plaats in het kader van activiteiten van BirdLife Vietnam, samen met een bosbeheer-organisatie.

In de World Birdwatch-uitgave van juni 1999 meldt BirdLife International meer ontdekkingen van nieuwe soorten en vooral splitsingen. Na een studie viel het besluit de Gestreepte Miersluiper *Mymotherula surinamensis* op te splitsen in vier afzonderlijke soorten. Na een in Zuid-Afrika uitgevoerd DNA-onderzoek om uit de lang lopende Langsnavelleeuwerik-problematiek te komen, kwam het advies deze soort te splitsen in vijf nieuwe. En dan is er ook een nieuwe gent: in de westelijke Grote Oceaan leeft een oranjessnavelige vorm van de Maskergent. Deze nu zou moet worden beschouwd als een aparte soort: de Nazca Booby *Sula granti*. Tot slot kwam in het noorden van Nigeria een nieuwe amarant uit de bus, de Rock Firefinch *I. agonosticta sanguinodor-salis*.

Voor twitchers is dit wellicht allemaal aardig nieuws, voor vogelbeschermers vallen er naast successen, ook minder positieve zaken te lezen. Goed nieuws is dat na zeventien jaar het gevaar is geweken dat het Utoniameer op Hokkaido, Japan gaat worden opgeofferd aan een ingreep genaamd Chitose River Floodway. Het Utoniameer is van groot belang voor trekkende watervogels en ook voor overwinterende Zeearenden en Stellers Zeearenden. Met de overwinterende Stellers Zeearenden op Hokkaido gaat het overigens niet best. De visstand langs de oostkust op het eiland is in korte tijd gedecimeerd, zodat de massaal ter plekke overwinterende Stellers Zeearenden hun heil elders moesten zoeken. Dat deden ze in het binnenland van Hokkaido, waar ze aasden op geschoten Sikaherten. Ernstige loodvergiftiging bij deze vogels is het gevolg.

Honderden Sakervalken worden jaarlijks door de Chinese douane geconfisqueerd, vogels die illegaal zijn gevangen ten behoeve van valkeniers. Alleen al in Xinjiang hadden van september tot november 1998 zeven gevallen plaats, waarbij honderd Sakervalken betrokken waren. Bij een andere gelegenheid ontdekte men 150 stropers die bezig waren met vangen van Sakers in het Bayanbulakreservaat. Slecht nieuws voorts uit Australië waar de regering drastische maatregelen heeft aangekondigd om de Grote Geelkuifkakatoe te lijf te gaan, een soort waarvan men algemeen aanneemt dat hij een plaag is. Vogelbeschermers vrezen dat de afgekondigde campagne nadelig zal uitpakken voor Broлга's (Australische Kraanvogel), stootvogels en watervogels. Gunstig is het bericht dat het overbrengen van Kakapo's naar Pearl Island een succes lijkt: vijf wijfjes legden in totaal veertien eieren.

In Chili bedreigt een groot zeehavenproject de voor zeevogels belangrijke Mejillones Bay. In februari 1999 was een recordaantal van 780 Witkopeenden te zien op Lake Vaya in Bulgarije. In Engeland nam tussen 1972 en 1997 de Spreeuw met 50% af. Een recordaantal van 800 Zwartsnavelooievaars hielden zich in maart 1999 op in Tjanjin in China. En op Kreta en in de Evrosdelta kwamen voorjaar 1999 een paar Dunbekwulpen door.

Een nieuwe uitgave van 'Threatened Birds of the World' staat er aan te komen. Meer dan 1200 soorten die thans als bedreigd worden beschouwd, passeren in deze uitgave de revue.

BirdLife heeft bedacht dat men ze'n bedreigde soort kan adopteren, bijvoorbeeld een soort waarvoor de sponsor een bijzondere affectie koestert. Bij de beschrijving van de bewuste soort komt dan de naam van de sponsor in de kantlijn te staan. Onder het motto 'Choose your bird soon, before someone else does' valt in deze World Birdwatch te lezen hoe men in die kantlijn terecht kan komen. Dan wordt van 9-14 januari 2000 in de Hula Valley in Israël het North Israël Birdwatching Festival gehouden. Belangstellenden kunnen meer te weten komen bij het Israël Ornithological Centre SPN I, P.O. Box 58020, Atidim Industrial Park, Tel Aviv 61580, Israël.

In deze World Birdwatch valt te lezen hoe onge-looflijk rijk aan paleaartische wintergasten de Hula Valley is. Tot slot biedt de uitgave een verslag van een excursie naar twee wetlands in Zuidoost-Kazachstan, rijk geïllustreerd met positieve berichten over de Kroeskoppelikaan, maar somber nieuws over Witkopeenden. Elders lezen wij dat in West-Kazachstan de Steppenkievit dramatisch is achteruitgegaan. Dit wijt men vooral aan woestijnvorming.

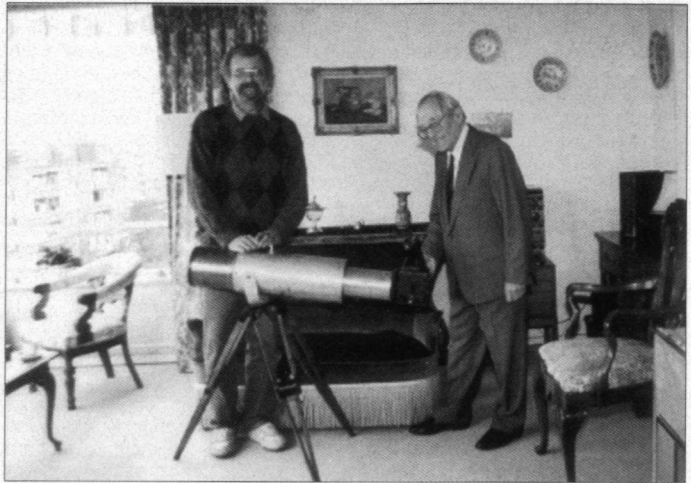
GLO.

World Birdwatch, June 1999, Volume 21, No. 2. ISSN 0144-4476. Een kwartaaluitgave van BirdLife International, Welbrook Court, Girton Road, Cambridge CB3 0NA, Groot-Brittannië.

Ontmoeting met Frans Kooijmans

Naar aanleiding van het artikel van Gerard Ouweneel 'Fotocollectie Frans Kooijmans naar Heimans en Thijse Stichting' in het Vogeljaar 47 (6): 262-264 schreef Mike Weston het volgende aan de auteur: 'Met veel genoegen las ik uw artikel over Frans Kooijmans en interessant op zichzelf, maar ook om persoonlijke redenen die ik hier nader wil uitleggen.

Zelf ben ik ook vogelfotograaf en de ruim laatste twintig jaar zijn er een aantal van mijn foto's in het Vogeljaar verschenen. Mijn interesse voor vogels begon in 1940 toen ik opgroeide in een klein dorp Selsey, ten oosten van Portsmouth en het eiland Wright, aan de zuidkust van Engeland. In die tijd lag het tamelijk afgelegen en ik bracht veel van mijn vrije tijd door met het kijken naar vogels, speciaal waadvogels, en er over te lezen. In het bijzonder las ik een boek en herlas ik opnieuw van het begin tot het einde. Het was 'British Waders in their Haunts' geschreven door Stan Baysliss Smith. De meeste foto's waren door de auteur zelf genomen, maar er waren enkele foto's bij van vogelsoorten die in dit deel van Engeland zelden voorkwamen. Van die soorten zijn foto's van Nederlandse fotografen in het boek opgenomen. Het boek bezit ik nog steeds, weliswaar wat versleten in al die jaren. Van het voorwoord van de schrijver wil ik hier wat aanhalen. 'Ik ben in contact gekomen met drie Nederlandse vogelfotografen die in Nederland foto's maakten van vogelsoorten die hier zelden voorkomen en zeer welkom zijn om in dit boek op te nemen. J.E. Sluiters, F.P.J. Kooijmans en J. Vijverberg zijn vogelliefhebbers die zijn gefascineerd van de stelt-

Frans Kooijmans (rechts) en Mike Weston, samen met het opgestelde 'kanon', Den Haag, 6 maart 1994.
Foto: Mike Weston.

loperfotografie aan de slikken en lagunes van hun geboorteland Holland en ik ben hen veel dankbaarheid verplicht voor hun toestemming om hun prachtige steltloperfoto's in dit boek te mogen opnemen'.

Het is eigenlijk onnodig te zeggen dat ik de steltlopers die de drie fotografen beschikbaar stelden voor het boek, toen nog nooit had gezien. In het bijzonder de foto van de verbazend mooie vogels genaamd Kemphanen. Deze hebben erg veel indruk gemaakt op mijn geestelijk gemoed.

Op 18 februari 1994, zowat een halve eeuw later en nu zelf wonend in Nederland, was ik druk bezig met het fotograferen van vogels op de buitenplaats 'Reigersbergen' in Den Haag. De lange teletenzen trokken veel aandacht en ik was dan ook niet verbaasd toen een oudere heer, die daar aan het wandelen was, voorbijkwam en een praatje aanknoopte. Hij had zich ook met vogelfotografie beziggehouden, zo bleek het uit het gesprek. Wij begonnen dan ook spoedig ervaringen uit te wisselen. Het was mij al snel duidelijk dat deze bescheiden man dezelfde Frans Kooijmans was wiens foto's als jongen zulk een grote indruk op mij hadden gemaakt.

Dat was het begin van een vriendschap die tot aan zijn dood voortduurde. Ik had het geluk vele uren bij hem thuis door te kunnen brengen om te praten over vogels en fotografie en zoals u, te genieten van de reusachtige collectie van fotoafdrukken, negatieven en glasplaten. Hij vergastte mij met verhalen over Vijverberg en Tinbergen en hoe het toeging bij het vogels fotograferen in de jaren twintig en dertig.

Hij liet mij ook zijn zelfgemaakte teletens zien, het 'kanon' zoals hij het noemde. De foto die ik van ons samen maakte en daarbij het kanon in stelling gebracht, sluit ik hier bij.

Mijn laatste samenzijn met Frans was enkele weken voor zijn dood toen wij verscheidene problemen bespraken over de herkenning van meeuwen. Zijn interesse was intens en zijn geest actief. Zijn hartstochtelijke liefde voor vogels liet hem nooit in de steek. Hij was een bijzonder aangenaam mens om mee om te gaan. Ik heb een goede

herinnering van hem met grote toegenegenheid. Als herinnering aan hem heb ik van hem een afdruk gekregen van de foto van de Kemphanen die aanstekelijk op mijn verbeelding hebben gewerkt al zo heel lang geleden'.

■ Mike Weston, Johan van Oldenbarneveltlaan 16b, 2582 NP Den Haag.

Twee juridische processen aan Europese Hof tegen Frankrijk

De Europese Commissie heeft de laatste jaren bij het Europese Hof van Justitie twee processen tegen de Franse staat aangespannen wegens overtreding van de Richtlijn 79/409 van de Europese Unie. In het eerste proces, waarvan de eerste zitting op 15 oktober 1998 werd gehouden, bracht de com missie naar voren dat de speciaal beschermde zone van het Seine-uitmondingsgebied, waar verscheidene vogelsoorten voorkomen van de lijst die bij genoemde richtlijn hoort, niet groot genoeg is om aan de ornithologische behoeften te voldoen en ook niet voldoende bescherming krijgt. Bovendien bevindt zich in het gebied een opslagplaats voor titaangips en er wordt een kanaal gedempt. Het verweer van de Franse overheid was dat de beschermde zone nog in 1997 was vergroot en dat uit onderzoek was gebleken dat het gips niet giftig was. Op 18 maart 1999 volgde de uitspraak van het Hof: de Franse Republiek heeft geen toereikend gedeelte van het Seine-estuarium als speciaal beschermd gebied aangeduid en heeft de desbetreffende zone geen adequate wettelijke status gegeven; daarmee zijn de regels overtreden van artikel 4, paragraaf 1 en 2, van de Richtlijn 79/409/EEC van 2 april 1979 over de bescherming van wilde vogels.

De eerste zitting van het tweede proces vond plaats op 10 juni 1999. In de opvatting van de Europese Commissie is de Marais Poitevin (46° 22' NB, 1° 6' WL) een gebied ten noorden van La Rochelle van groot belang, omdat er veel vogelsoorten broeden of pleisteren die op de lijst bij de Richtlijn 79/409 staan vermeld. Hoewel 77.900 hectare in aanmerking komt voor classificatie als speciaal beschermd gebied, is slechts 26.250

hectare als zodanig aangewezen, met ook nog eens onvoldoende beschermende maatregelen. Dat heeft geleid tot een forse vermindering van het aantal vogels gedurende de periode 1983-1995 in bepaalde delen van het wetlandgebied: in de Baie de l'Aiguillon is het aantal eenden van 80.000 teruggelopen tot 9.000 stuks en het aantal Grutto's *Limosa limosa* van 48.000 tot 8.300 stuks. In 1993 werd bovendien een deel van het gebied bestemd voor de aanleg van een snelweg. De Franse regering verweerde zich met de volgende argumenten: de belangrijkste stukken van de Marais Poitevin waren aangewezen als speciaal beschermd gebied en er wordt 15.000 hectare aan toegevoegd; er zijn ingrijpende maatregelen genomen om het gebied te verbeteren en het tracé van de autoweg blijft buiten alle delen die een speciale status hebben gekregen of nog krijgen.

De verslagen van de zittingen (in het Frans) zijn verkrijgbaar bij de European Federation Against Hunting (EFAH), Via Angelo Bassini 6, 00149 Rome, Italië. Stichting Het Vogeljaar is bij deze federatie aangesloten.

Opvallende sterfte onder Eidereenden

In het Waddengebied worden deze winter opvallend veel dode en stervende Eidereenden geteld. Volgens de Nederlandse Zeevogelgroep is er sprake van de hoogste aantallen sinds 1976. Op Texel zijn zowel aan de Noordzee- als aan de Waddenzeekant honderden exemplaren gevonden, ook in de havens van Oudeschild en 't Horn-tje.

De Eidereenden zijn het slachtoffer van de worm *Profiliocolis botulus*, die als parasiet in hun darmen leeft. De vogels krijgen het diertje naar binnen door het eten van Strandkrabben. Door de massale aanwezigheid van de parasiet, kunnen de vogels geen voedsel meer verteren. Ze vermageren snel en worden suf, waarna ze sterven. De bij EcoMare binnengebrachte vogels zijn vrijwel altijd zó ziek en mager, dat ze niet meer te redden zijn. Het zijn voornamelijk jonge vogels die aan de epidemie bezwijken.

Dit soort epidemieën treedt regelmatig op. Voor het laatst was dat het geval in 1991. Ze vallen doorgaans samen met perioden van grote schaarste aan Kokkels en Mossels, het hoofdvoedsel van de Eidereenden in de Waddenzee. De vogels zouden dan meer krabben eten en daardoor de ziekte oplopen. Deze winter is er juist sprake van een overvloed aan Kokkels. Waarom er dan nu toch een epidemie heerst, is nog onbekend. Biologen van het NIOZ zijn bezig met onderzoek naar de sterfte.

Bron: Texelse Courant, maart 2000.

The Birds of America van John James Audubon geveild

Acht delen van meer dan 160 jaar oud hebben op een veiling van Christie's in New York een recordprijs van £ 5.5 miljoen of 16,6 miljoen Duitse Mark opgebracht. Het werk 'The Birds of America' stamt van John James Audubon (1785-1851). Veertien jaar lang werkte hij aan de 435 handgekleurde koperdrukken. Tussen 1832 en 1838 werden minder dan tweehonderd van dit zeldzame werk gedrukt.

Flamingo getekend door John James Audubon in het werk 'The Birds of America'.

De eigenaar van dit zeldzame werk, de Markies van Bute, wil de opbrengst uit zijn Schotse bibliotheek besteden aan het landgoed van zijn familie - Mount Stuart op het Isle of Bute.

Bronnen: Daily Mail, 13 maart 2000 en Bild Zeitung, 13 maart 2000.

Kanon verjaagt Spreeuwen van Utrecht CS

De Spreeuwen die traditioneel in en rond het Centraal Station in Utrecht rondfladderden zijn door de Nederlandse Spoorwegen verjaagd. De NS gebruikt een van fruitelers afgekeken methode om de Spreeuwen te verjagen.

De NS wil niet langer de kosten opbrengen voor het verwijderen van uitwerpselen van de perrons en stationsvloer. Met een kanon zijn in de afgelopen dagen speciale patronen afgeschoten, die het geluid van sissende vuurpijlen tweewebbrengen.

Bron: Dagblad De Telegraaf, 15 februari 2000.

Symposium Flora- en faunawet donderdag 22 juni

Op 22 juni wordt in het Provinciehuis te 's-Hertogenbosch door de Provincie Noord-Brabant een symposium georganiseerd over de belangrijke bevoegdheden die de provincies bij de uitvoering van de Flora- en faunawet in 2001 worden toebedeeld. Doel van het symposium is inzicht en informatie te verschaffen over de wijze waarop de Provincie Noord-Brabant in eerste instantie met zijn verantwoordelijkheden betreffende deze wet denkt om te gaan. Daarnaast wordt aan alle betrokken partijen de gelegenheid geboden om tijdens het symposium hun standpunten naar voren te brengen zodat deze kunnen worden meegenomen bij de beleidsvorming. Dit moet uitein-

delijk bijdragen tot de vaststelling van een definitief flora- en faunabeleid dat provinciebreed wordt gedragen.

Men hoopt op een brede deelname van afgevaardigden van de betrokken partijen. Belangstellenden wordt aangeraden zich voor het symposium aan te melden bij mevrouw mr. R. van Goethem, bureau Natuur, (073) 681 28 64.

Voorlopig programma: inleidingen over te voeren beleid provinciale faunabeleid door vertegenwoordigers van de provincie en sectoren natuur, jacht en landbouw. 's Middags zijn er workshops over schade en schadebestrijding, predatoren, Vossen en weidevogels, faunabeheerseenheden en in te dienen plannen.

Provincie Noord-Brabant, drs. L.H.J. Verheijen, Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch, fax (073) 614 11 15. Postadres: Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch, (073) 681 28 12.

Bruno Ens wint Persprijs IBN

Onderzoeker Bruno Ens (1956) heeft de Persprijs van het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN) gewonnen. Die eer viel de wetenschapper te beurt omdat hij het IBN het afgelopen jaar het meest in de publiciteit heeft gebracht. Dat kwam

Prijswinnaar Bruno Ens.
Foto: Texelse Courant.

met name door zijn bijdrage aan de onlangs verschenen Ecologische Atlas van de Nederlandse Wadvogels en het onderzoek naar de bodemdaling als gevolg van het boren naar gas op de wadden.

Het is voor de tweede keer dat Ens de persprijs wint. Eerder haalde de wetenschapper, die biologie studeerde aan de Rijksuniversiteit Groningen, de publiciteit met een proefschrift over het (a)sociale gedrag van de Scholekster. Bij het IBN werkt hij aan wiskundige modellen die de effecten van menselijke ingrepen op de wadvogels moeten meten. Het betreft ingrepen als klimaatsveranderingen, inpoldering en Deltawerken, afvalwaterlozing, vergiftiging, begrazing van kwelders, scheldiervisserij, verstoring en bodemdaling. Deze bevindingen en gegevens over voortplanting en populatie-aantallen van vogels zijn opgenomen in de ecologische atlas over de wadvogels. De publicatie van het boek van Ens en mede-auteurs Jan van de Kam (fotograaf), Theunis Piersma (NIOZ) en Leo Zwarts (RIZA),

viel samen met de landelijke discussie over de eventuele bodemdaling als gevolg van de gaswinning in de Waddenzee. Mede daardoor oogste het boek veel publiciteit in de pers. Het onderzoek dat Ens en andere medewerkers van het IBN naar bodemdaling deden, bezorgde het instituut nog meer publiciteit in de landelijke pers. Reden voor het geprivatiseerde IBN, dat onlangs is opgegaan in het grotere instituut Alterra, Ens de persprijs toe te kennen. Naast een oorkonde, bestaat die uit een bedrag van duizend gulden die de winnaar zelf mag houden. Bovendien mag Ens een bestemming kiezen voor f 1500,-, die ten bate van een goed doel moet komen. De wetenschapper heeft al een idee. *'Ik denk erover om alle leden van het kabinet het boek Consilience van E.O. Wilson te geven. Het boek schetst de problemen waardoor wij bezig zijn de natuur te vernietigen. Het gaat over de voortschrijdende specialisatie, waardoor onze kennis uit stukjes bestaat en er onvoldoende samenhang is. Beweringen die op het ene gebied worden gedaan, kunnen tegenstrijdig zijn aan een ander gebied. Door dit gebrek aan kennis tellen economische belangen zwaarder dan de ecologie. De randvoorwaarden die de natuur stelt worden vaak niet meegenomen.'*

Momenteel werkt Ens aan een plan om de kokkelen mosselvisserij in 2003 te evalueren. Dit gebeurt in samenwerking met het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) en het Rijksinstituut voor Visserij Onderzoek (RIVO).

Bron: Texelse Courant, 29 februari 2000.

Nestrover

Een 30-jarige inwoner van het Friese Rauwerd heeft in het Gelderse Horssen een boete gekregen voor het plunderen van kievitnesten.

De man werd in een weiland langs de Oostweg in het Gelderse dorpje door een jachtopziener op heterdaad betrapt. Met drie eieren had hij net zijn eerste illegale buit binnen. De Fries moest de eitjes terugleggen en keerde met de bekeuring op zak naar het hoge noorden terug.

Bron: Dagblad De Telegraaf, 24 maart 2000.

Faber wil af van massale sterfte eenden

Staatssecretaris G. Faber van Natuurbeheer wil dat het aantal eenden dat jaarlijks verdrinkt in visnetten in het IJssel- en Markermeer drastisch afneemt.

Volgens recent onderzoek door het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwater en Afvalwaterbehandeling (RIZA) komen er elk jaar, vooral 's winters, minstens 50.000 eenden om het leven. De meest vergaande optie waarop een werkgroep studeert is totale sluiting van de visserij met 'staand want' vanaf 1 november tot medio maart. De redenering is simpel: zonder netten geen vogelsterfte. Voor het vissen met staande netten zijn 92 vergunningen afgegeven (ANP).

Bron: De Gooi- en Eemlander, 1 april 2000.
Zie ook Het Vogeljaar 48 (1): 33.